

USTAWA

z dnia .....

o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw¹⁾²⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 182 otrzymuje brzmienie:

„Art. 182. § 1. Kto zanieczyszcza wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w takiej ilości lub w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony w związku z prowadzeniem zakładu, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 2 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”;

2) w art. 183 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew przepisom składowe, usuwa, przetwarza, dokonuje odzysku, unieszkodliwia albo transportuje odpady lub substancje w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

3) w art. 184 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wyrabia, przetwarza, transportuje, przywozi z zagranicy, wywozi za granicę, gromadzi, składowe, przechowuje, posiada, wykorzystuje, posługuje się, usuwa, porzuca lub pozostawia bez właściwego zabezpieczenia materiał jądrowy albo inne źródło promieniowania jonizującego, w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”;

4) art. 185 otrzymuje brzmienie:

„Art. 185. § 1. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 2, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach lub istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 2, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 2, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”;

5) w art. 186 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew obowiązkowi nie utrzymuje w należyтым stanie lub nie używa urządzeń zabezpieczających wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi przed zanieczyszczeniem lub urządzeń zabezpieczających przed skażeniem radioaktywnym lub promieniowaniem jonizującym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.⁴⁾) w art. 16 w ust. 1 w pkt 8:

1) uchyla się lit. c;

2) dodaje się lit. f i g w brzmieniu:

„f) art. 127a i 128a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.⁵⁾),

g) art. 47a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z późn. zm.⁶⁾.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 127 dodaje się art. 127a w brzmieniu:
„Art. 127a. 1. Kto, naruszając zakazy obowiązujące w stosunku do roślin, zwierząt, grzybów objętych ochroną gatunkową, wchodzi w posiadanie okazów w liczbie większej niż nieznaczną, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;
- 2) po art. 128 dodaje się art. 128a w brzmieniu:
„Art. 128a. 1. Kto zabija, niszczy, wchodzi w posiadanie lub handluje okazami gatunku, w liczbie większej niż nieznaczną, podlegającego ochronie na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 46 i 47;
- 2) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:
„Art. 47a. 1. Kto, wbrew zakazom lub bez dochowania warunków, o których mowa w art. 4-13, 15, 17, 20 i 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. Urz. UE L 286 z 31.10.2009, str. 1), produkuje, przywozi, wywozi, wprowadza do obrotu, stosuje substancje kontrolowane lub substancje nowe oraz produkty, urządzenia i instalacje zawierające substancje kontrolowane, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.”;
- 3) odnośnik nr 3 otrzymuje brzmienie:
„³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. Urz. UE L 286 z 31.10.2009, str. 1).”.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa zmienia ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową.

²⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne (Tekst mający znaczenie dla EWG) (Dz. Urz. UE L 328 z 06.12.2008, str. 28).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857 i Nr 152, poz. 1018 i 1021.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 191, poz. 1956 i Nr 243, poz. 2442, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1492 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 75, poz. 492 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 127, poz. 857.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1458 i Nr 203, poz. 1683 oraz z 2009 r. Nr 215, poz. 1664.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw wdraża postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne, zwanej dalej „dyrektywą karną”.

Wdrożenie dyrektywy karnej ma na celu zapewnienie skuteczniejszej ochrony środowiska przez stosowanie sankcji karnych w odniesieniu do działań szkodliwych dla środowiska, które powodują lub mogą powodować znaczne szkody dotyczące stanu powietrza, w tym stratosfery, gleby, wody, zwierząt lub roślin, lub wpływają niekorzystnie na ochronę gatunków. Przewiduje się bowiem, że sankcje karne będą bardziej odstrasżające niż sankcje administracyjne lub odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone w środowisku.

Proponuje się aby wdrożenie dyrektywy karnej nastąpiło przez zmianę przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, zwanej dalej „Kodeksem karnym”, ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową.

W zasadniczej mierze są to zmiany przepisów zawartych w części szczególnej w rozdziale XXII „Przestępstwa przeciwko środowisku” Kodeksu karnego (przepisów art. 182-186), przewidujących odpowiedzialność karną za zachowanie polegające na: niszczeniu dziedzictwa przyrodniczego, zanieczyszczeniu lub skażeniu środowiska, nieodpowiednim postępowaniu z materiałami promieniotwórczymi, zaniedbywaniu wymaganych działań w zakresie ochrony środowiska, postępowaniu skutkującym powstaniem istotnej szkody w chronionym terenie lub obiekcie, spowodowaniu zdarzenia zagrażającego życiu, zdrowiu lub mieniu w wielkich rozmiarach (mającego m.in. postać gwałtownego wyzwolenia energii jądrowej, wyzwolenia promieniowania jonizującego, rozszerzania się substancji trujących), wyrabianiu, przetwarzaniu, gromadzeniu, posiadaniu, posługiwaniu się, handlowaniu substancją lub przyrządem wybuchowym, materiałem radioaktywnym, urządzeniem emitującym promieniowanie jonizujące lub innym przedmiotem lub substancją.

Zmiana art. 182 Kodeksu karnego polega na wdrożeniu postanowień art. 3 lit. a oraz d dyrektywy karnej.

Nowelizacja art. 182 § 1 Kodeksu karnego dokonuje zmiany określenia skutków zachowania podlegającego odpowiedzialności karnej przez zastąpienie dotychczasowych wyrazów „może to zagrazić życiu lub zdrowiu wielu osób lub spowodować zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach” wyrazami „może to zagrazić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach”.

Zmieniając art. 182 Kodeksu karnego projektowana ustawa utrzymuje jednocześnie dotychczasowe zagrożenie ustawowe, przewidujące za określony w przedmiotowym przepisie typ czynu zabronionego karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

W art. 182 Kodeksu karnego proponuje się wprowadzenie typu kwalifikowanego czynu (art. 182 § 1), którego znamieniem kwalifikującym będzie popełnienie przestępstwa „w związku z prowadzeniem zakładu”, zagrożonego karą pozbawienia wolności w wymiarze od 6 miesięcy do lat 8 (art. 182 § 2), oraz typu nieumyślnego tego przestępstwa, zagrożonego karą pozbawienia wolności do lat 3 (art. 182 § 4). Zaproponowane zagrożenia ustawowe zachowują spójność z zagrożeniami ustawowymi przewidzianymi za dotychczasowe typy przestępstw określone w art. 182 Kodeksu karnego.

Ponadto w art. 182 § 1 Kodeksu karnego proponuje się zastąpienie dotychczasowego wyrazu „ziemi” wyrazami „powierzchni ziemi”. Propozycja ta ma na celu usunięcie niespójności terminologicznej zachodzącej obecnie między przepisami Kodeksu karnego a przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, stanowiącej w art. 3 pkt 25, że przez „powierzchnię ziemi” rozumie się naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdującą się pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka.

Zmiana art. 183 § 1 Kodeksu karnego polega na wdrożeniu postanowień art. 3 lit. b dyrektywy karnej.

Proponowana zmiana wskazuje, że określone w art. 183 § 1 Kodeksu karnego zachowanie podlega odpowiedzialności karnej, w przypadku gdy zagraża życiu lub zdrowiu choć jednej osoby oraz gdy jego

skutkiem jest istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach. Utrzymuje ona jednocześnie dotychczasowe zagrożenie ustawowe przewidziane w art. 183 § 1 Kodeksu karnego, w postaci kary pozbawienia wolności w wymiarze od 3 miesięcy do lat 5.

Zmiana art. 184 § 1 Kodeksu karnego polega na wdrożeniu postanowień art. 3 lit. e dyrektywy karnej.

Proponowana zmiana, uzupełniając w art. 184 § 1 Kodeksu karnego znamiona czynu zabronionego o czynności sprawcze odnoszące się do materiału jądrowego lub innego źródła promieniowania jonizującego, przewiduje, że odpowiedzialności karnej będzie podlegał ten kto „wyrabia, przetwarza, transportuje, przywozi z zagranicy, wywozi za granicę, gromadzi, składa, przechowuje, posiada, wykorzystuje, posługuje się, usuwa, porzuca lub pozostawia bez właściwego zabezpieczenia materiał jądrowy albo inne źródło promieniowania jonizującego”. Uzupełnia ona również znamiona strony przedmiotowej czynu o możliwość spowodowania „istotnego obniżenia jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi”. Ponadto proponowana regulacja dookreśla, podobnie jak w przypadku art. 183 § 1 Kodeksu karnego, potencjalne skutki zachowania sprawcy. Projektowana ustawa utrzymuje jednocześnie dotychczasowe zagrożenie ustawowe, przewidujące za określony w art. 184 § 1 Kodeksu karnego czyn karę pozbawienia wolności w wymiarze od 3 miesięcy do lat 5.

Zmiana art. 185 Kodeksu karnego polega na wdrożeniu postanowień art. 3 lit. a oraz d dyrektywy karnej.

W art. 185 § 1 Kodeksu karnego proponuje się dodanie nowego znamienia określającego następstwo czynu zabronionego w postaci „istotnego obniżenia jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi”, przy pozostawieniu niezmienionego, w stosunku do stanu obecnie obowiązującego, ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności w wymiarze od 6 miesięcy do lat 8.

Z zakresu normowania dotychczasowego art. 185 § 2 Kodeksu karnego, określającego zagrożony karą pozbawienia wolności w wymiarze od lat 2 do 12 typ kwalifikowany przez następstwo w postaci śmierci człowieka lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu wielu osób, proponuje się wyodrębnienie dwóch typów kwalifikowanych, ze zróżnicowanymi zagrożeniami, tj.:

- 1) typu określonego w proponowanym § 2 – kwalifikowanego następstwem w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu człowieka, zagrożonego karą pozbawienia wolności w wymiarze od roku do lat 10,
- 2) typu określonego w proponowanym § 3 – kwalifikowanego następstwem w postaci śmierci człowieka, zagrożonego karą pozbawienia wolności w wymiarze od lat 2 do 12.

Proponowany art. 185 § 2 Kodeksu karnego nie modyfikuje zagrożenia ustawowego typu czynu kwalifikowanego przez następstwo w postaci śmierci człowieka. Dokonuje on natomiast zmiany, w zakresie odnoszącym się do czynów kwalifikowanych przez następstwo w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, polegającej na obniżeniu zagrożenia ustawowego w stosunku do obowiązującego stanu prawnego (kara pozbawienia wolności od roku do 10 lat pozbawienia wolności, w miejsce dotychczasowego zagrożenia karą od lat 2 do 12).

Proponowana zmiana art. 186 § 1 Kodeksu karnego polega na zastąpieniu dotychczasowych wyrazów „ziemi” i „promieniowaniem radioaktywnym lub jonizującym” odpowiednio wyrazami „powierzchni ziemi” i „skażeniem promieniotwórczym lub promieniowaniem jonizującym”. Zmiana ta ma na celu usunięcie niespójności terminologicznej zachodzącej między przepisami Kodeksu karnego a przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, w szczególności ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe.

W art. 2 projektowanej ustawy zawarto nowelizację ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, która ma na celu wdrożenie art. 6 i 7 dyrektywy karnej.

Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary przewiduje w art. 16 ust. 1 pkt 8 odpowiedzialność podmiotu zbiorowego, jeżeli wskazana w jej art. 3 osoba popełniła przestępstwo przeciwko środowisku, określone w art. 181-184 oraz 186-188 Kodeksu karnego. Mając więc na uwadze postanowienia art. 6 i 7 dyrektywy karnej w przedmiotowej ustawie proponuje się rozszerzenie odpowiedzialności podmiotów zbiorowych o typy

czynów zabronionych, na podstawie których mogą być kwalifikowane przestępstwa przewidziane w dyrektywie karnej, tj. o czyny zabronione określone w przepisach art. 127a i 128a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz art. 47a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową. W tym celu w art. 16 w ust. 1 w pkt 8 omawianej ustawy stanowiącemu, że: „(...) Podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności na podstawie ustawy, jeżeli osoba, o której mowa w art. 3, popełniła przestępstwo (...) przeciwko środowisku, określone w:” proponuje się dodać lit. f oraz g w brzmieniu:

„f) art. 127a i 128a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.),

g) art. 47a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263, z późn. zm.).”

Ponadto z uwagi na fakt, że obecny art. 16 ust. 1 pkt 8 odsyła w lit. c do art. 19 ustawy z dnia 30 lipca 2004 r. o międzynarodowym obrocie odpadami, uchylonej ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, w projektowanej ustawie proponuje się uchylenie w ww. art. 16 w pkt 8 lit. c.

W art. 3 projektu ustawy zawarto nowelizację ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, która ma na celu wdrożenie art. 3 lit. f oraz g dyrektywy karnej.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przewiduje w art. 127 pkt 2 lit. 2 odpowiedzialność za wykroczenie, zagrożone karą aresztu lub grzywny, polegające na umyślnym naruszeniu zakazów obowiązujących w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową. Zakazy te wypełniają znamiona w zakresie posiadania lub przywłaszczania okazów gatunków chronionych flory i fauny. Obowiązujące przepisy nie przewidują jednak typu czynu zabronionego, stanowiącego przestępstwo, określającego zachowania polegające na posiadaniu i przywłaszczaniu okazów chronionych gatunków dzikiej fauny i flory, w przypadku gdy dotyczy to znacznej ilości takich okazów i ma wpływ na zachowanie ich gatunku.

Proponuje się więc dodanie do przedmiotowej ustawy przepisów (art. 127a) przewidujących odpowiedzialność karną za przestępstwo polegające na posiadaniu takiej liczby chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, która na zachowanie tego gatunku ma wpływ większy niż nieznaczny. W proponowanym art. 127a wprowadza się dwa typy przestępstw (typ umyślny i typ nieumyślny) polegających na wejściu w posiadanie roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, w liczbie większej niż nieznaczna, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku. W przypadku przestępstwa umyślnego projekt przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, natomiast w przypadku przestępstwa nieumyślnego – grzywną, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Do przedmiotowej ustawy proponuje się też dodanie przepisów określających odpowiedzialność karną za przestępstwo polegające na zabijaniu, niszczeniu, wchodzeniu w posiadanie lub handlu okazami gatunku, w liczbie większej niż nieznaczna, podlegającego ochronie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku (art. 128a). W proponowanym art. 128a wprowadza się dwa typy przestępstw (typ umyślny i typ nieumyślny) polegających na zabiciu, niszczeniu, wejściu w posiadanie lub handlu okazami chronionymi gatunku, w liczbie większej niż nieznaczna, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku.

W art. 4 projektu ustawy zamieszczono nowelizację ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową, która ma na celu wdrożenie postanowień art. 3 lit. i dyrektywy karnej.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową przewiduje (w art. 38-47), że zaniechanie prowadzenia ewidencji substancji, niedokonywanie oznakowania produktów i urządzeń, nieposiadanie karty urządzenia, prowadzenie działalności bez świadectwa kwalifikacji oraz używanie substancji wbrew zakazom wynikającym z przepisów prawa krajowego i wskazanych przepisów prawa Unii Europejskiej, stanowi wykroczenie.

Mając na uwadze konieczność wdrożenia do polskiego porządku prawnego postanowienia art. 3 lit. i dyrektywy karnej, proponuje się przekształcić określone w art. 46 i 47 przedmiotowej ustawy typy wykroczeń w czyny będące przestępstwami, zagrożonymi:

- 1) grzywną, karą ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności do lat 2 – w przypadku przestępstw umyślnych,
- 2) grzywną albo karą ograniczenia wolności – w przypadku przestępstw nieumyślnych.

W tym celu proponuje się uchylenie art. 46 i 47 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową z jednoczesnym dodaniem w ich miejsce art. 47a w brzmieniu:

„Art. 47a. 1. Kto, wbrew zakazom lub bez dochodzenia warunków, o których mowa w art. 4-13, 15, 17, 20 i 24 rozporządzenia (WE) nr 1005/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. Urz. UE L 286 z 31.10.2009, str. 1), produkuje, przewozi, wywozi, wprowadza do obrotu, stosuje substancje kontrolowane lub substancje nowe oraz produkty, urządzenia i instalacje zawierające substancje kontrolowane, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.”

Proponowana w art. 47a wysokość zagrożeń ustawowych pozostaje w adekwatnej relacji do istoty penalizowanych zachowań i abstrakcyjnego stopnia ich społecznej szkodliwości, z należyтым zróżnicowaniem grożących kar w zależności od rodzaju strony podmiotowej, z jaką działa sprawca tych czynów.

Ponadto z uwagi na fakt, że obecny odnośnik nr 3 do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową odsyła do nieobowiązującego, od dnia 1 stycznia 2010 r., rozporządzenia (WE) nr 2037/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, w projektowanej ustawie proponuje się nadanie przedmiotowemu odnośnikowi brzmienia uwzględniającego aktualne rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową.

Objęte projektowaną ustawą rozwiązania, w zakresie zagrożeń ustawowych przewidzianych za poszczególne typy przestępstw, są adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości poszczególnych czynów i spójne ze strukturą zagrożeń ustawowych przewidzianych w obowiązujących przepisach części szczególnej rozdziału XXII „Przestępstwa przeciwko środowisku” Kodeksu karnego. Odpowiadają one również wymogom wynikającym z dyrektywy karnej.

Projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw został skierowany celem zaopiniowania do Rady Legislacyjnej. Zgłoszone przez Radę Legislacyjną uwagi do proponowanych w projekcie założeń rozstrzygnięć zostały uwzględnione.

Proponuje się aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia (art. 5).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 dyrektywy karnej przedmiotowy projekt ustawy, jako wdrażający w życie przepisy niezbędne do wykonania tej dyrektywy, powinien wejść w życie przed dniem 26 grudnia 2010 r.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw był zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska. Do projektu założeń nie wpłynęły zgłoszenia podmiotów w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowana regulacja będzie oddziaływać na funkcjonariuszy publicznych, w tym sędziów, prokuratorów, funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej.

Projektowana regulacja będzie oddziaływać na osoby fizyczne będące adresatami wynikających z nich norm oraz sprawcami określonych w nich przestępstw, przez stworzenie podstawy do pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej, oraz przedsiębiorców, w zakresie, w jakim mogą ponosić odpowiedzialność na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

2. Konsultacje

Projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw został poddany konsultacjom społecznym, zgodnie z § 12 ust. 5 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, z następującymi podmiotami:

- 1) Sądem Najwyższym,
- 2) Krajową Radą Sądownictwa,
- 3) Stowarzyszeniem Sędziów Polskich „Iustitia”,
- 4) Naczelną Radą Adwokacką,
- 5) Krajową Izbą Radców Prawnych,
- 6) Stowarzyszeniem Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej,
- 7) Radą Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym,
- 8) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „LEWIATAN”,
- 9) Business Centre Club,
- 10) Polskim Klubem Ekologicznym,
- 11) Polskim Towarzystwem Przyjaciół Przyrody „Pro Natura”,
- 12) Centrum Prawa Ekologicznego,
- 13) Polską Zieloną Siecią,
- 14) Stowarzyszeniem Polskich Przedsiębiorców Gospodarki Odpadami.

Sąd Najwyższy pozytywnie zaopiniował rozwiązania zaproponowane w projekcie założeń. Pozostałe z ww. podmiotów nie zgłosiły uwag do projektu założeń.

3. Wpływ aktu normatywnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało skutków dla sektora finansów publicznych, w tym dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Należy bowiem zaznaczyć, że wdrożenie postanowień dyrektywy karnej do polskiego porządku prawnego nie będzie się wiązało ze znacznym zwiększeniem, w stosunku do obecnego stanu faktycznego, zadań sądów, prokuratury, Policji i Straży Granicznej. Postępowania w sprawach o przestępstwa przeciwko środowisku stanowią niewielką ilość przypadków w stosunku do liczby prowadzonych postępowań w sprawach o inne przestępstwa. Nie przewiduje się tym samym konieczności zwiększenia wydatków na dodatkowe zatrudnienie we wskazanych jednostkach budżetowych.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.